

**OZARBAYJONLIK DAHO SHOIR MAQSUD SHAYXZODA HAQIDA USTOZLAR
FIKRI**

Qoryog'diyev Jo'rabek Bobir o'g'li

Toshkent davlat transport universiteti talabasi

Annotatsiya: Ozarbayjonlik daho shoir va o'zbek adabiyotining dramaturgi Maqsud Shayxzoda atigi yigirma yoshida Maqsud Shayxzoda avval Dog'istonga, keyin esa millatchilik tamg'asi bilan O'zbekistonga surgun qilingan. Shayxzoda o'zbek tilini o'rgangan, shu tilda she'r va maqolalar yozgan. U O'zbekistonda taniqli yozuvchi sifatida mashhur bo'ldi.

Kalit so'zlar: Maqsud Shayxzoda, adib, dramaturg, Agdash, sharqshunos, olim Muxtor Afandi, Husayn Jovid, Abdulla Shayx, Dog'iston, O'n sher, ikkinchi kitob, bayram qo'shiqlari, Toshkentnoma, Shuhrat egalari, shoir, tarixiy drama, Jaloliddin manguberdi, Mirzo Ulug'bek, Farg'onadan bo'kirish, Shunday qilib, abadiylik.

Ozarbayjonlik daho shoir va o'zbek adabiyotining dramaturgi Maqsud Shayxzoda yettinchi noyabr bir ming to'qqiz yuz sakkizinchi yilda Agdash tumanida tug'ilgan. U birinchi ma'lumotni sharqshunos olim Muxtor Afandi tomonidan Agdashda ochilgan rushdiya maktabida olgan. Bir ming to'qqiz yuz yigirma-yigirma beshinchi yillarda Boku Pedagogika maktabida tahsil olgan. Shayxzoda Husayn Jovid, Abdulla Shayx kabi mashhur ziyolilarning saboqlarini tinglagan, uning yosh vatanparvar shoir sifatida shakllanishida adabiyot va turkizm g'oyalari muhim rol o'ynagan. U atigi yigirma yoshida Maqsud Shayxzoda avval Dog'istonga, keyin esa millatchilik tamg'asi bilan O'zbekistonga surgun qilingan. Shayxzoda o'zbek tilini o'rgangan, shu tilda she'r va maqolalar yozgan. U O'zbekistonda taniqli yozuvchi sifatida mashhur bo'ldi. "O'n sher", "ikkinchi kitob", "bayram qo'shiqlari" she'riy kitoblari nashr etilgan. O'zbek adabiyotida noyob hodisa hisoblangan "Toshkentnoma" dostoni, "Mirzo Ulug'bek" tarixiy dramasi, "Jaloliddin manguberdi" asari muallifi. Maqsud Shayxzoda o'n to'qqiz yil bir ming to'qqiz yuz olmish yettinchi yil fevralda Toshkentda ellig to'qqiz yoshida vafot etdi. Agdash shahrida tug'ilgan shoir O'zbekistonda katta Shuhrat egalari bilan bir qatorda "Chig'atoy" faxriy xiyobonida dafn etilgan. Tanada o'lgan shoir men uchun o'lmas bo'lib, abadiylashdi, qalblarga o'tdi...

Yo'q, men o'lik emasman,

Men o'chira olmayman!

Mening gul qo'shiqlarim bilan

Men hech qachon so'nmayman!
Farg'onadan bo'kirish
Bu qamish mening qamishim!
Shunday qilib, abadiylik
Bu mening shaxsiy xatim!
Yo'q, men o'lik emasman!...

Xulosa: Ozarbayjonlik daho shoir va o'zbek adabiyotining dramaturgi Maqsud Shayxzoda hayotining unutilmas damlari navqiron Toshkentda o'tdi. Shunga qaramay Shayxzoda o'zbek adabiyotida so'nmas iz qoldirdi. Dramaturk Maqsud Shayxzoda umr davomida yaratgan barcha asrlari necha arslar bo'lmasin o'zbeklarning ko'nglidan joy olib boradi, chunki adib bir vaqtning o'zida tarjimonlik bilan birga dramaturglikni maromiga yetkazgan adiblardan biri bo'lib qoladi.

ADABIYOTLAR:

1. Bobirovich, Q. D. J. R. (2023). MAQSUD SHAYXZODA VA ABADIYATGA DAHLDORLIK. "GERMANY" MODERN SCIENTIFIC RESEARCH: ACHIEVEMENTS, INNOVATIONS AND DEVELOPMENT PROSPECTS, 9(1).
2. Islomovna, M. F. (2024). O'ZBEK ADABIYOTINING ATOQLI NAMOYANDALARIDAN BIRI MAQSUD SHAYXZODNING "JALOLIDDIN MANGUBERDI" ASARI. Yangi O'zbekistonda Tabiiy va Ijtimoiy-gumanitar fanlar respublika ilmiy amaliy konferensiyasi, 2(1), 89-92.
3. Islamovna, M. F. (2024, January). MAQSUD SHAYKHZADEH-TWO FOLK DILBANDI. In INTERNATIONAL CONFERENCE ON MODERN DEVELOPMENT OF PEDAGOGY AND LINGUISTICS (Vol. 1, No. 1, pp. 189-92).
4. Mamurova, F. (2023). MAQSUD SHAYXZODANING ADABIY MEROSI. Бюллетень студентов нового Узбекистана, 1(11), 9-11.